

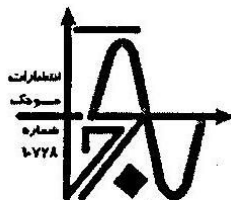
شرط تنصیف حقوق زوجه

در سند نکاحیه

تالیف:

فرزانه شیخ احمدی

زهرا قنادی زاد

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

شماره ۱۰۸ - فصلنامه حقوق خانواده - زمستان ۱۳۵۹

سرشناسه: شیخ احمدی، فرزانه، ۱۳۵۹-

عنوان و نام پدیدآور: شرط تصویف حقوق زوجه در سند نکاحیه / تالیف فرزانه شیخ احمدی، زهرا قنادی زاد.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ز، ۱۰۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۶۷۰-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۰۳ - ۱۰۸.

موضوع: زناشویی (فقه) - ایران

موضوع: Marriage (Islamic law) -- Iran

موضوع: زناشویی -- قوانین و مقررات - ایران

موضوع: Marriage law -- Iran

شناسه افزوده: قنادی زاد، زهرا، ۱۳۵۴-

رده بندی کنگره: BP ۱۸۹/۱

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۶

شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۰۰۸۵

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

واتساپ: ۰۹۲۶۴۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

انتشارات
موجک
شماره
۱۲۷۸

۰۲۶۶۴۲۹۷۳۳ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۶۳۲۷۰۲۶۵۹ - ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸

تلفن مرکز بخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۰۲۶۵۹ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir اینستاگرام: mojakpublication

عنوان: شرط تصویف حقوق زوجه در سند نکاحیه

تالیف: فرزانه شیخ احمدی، زهرا قنادی زاد

مشخصات ظاهری: ۱۰۸ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: بهار ۱۴۰۳، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۹۰۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۶۷۰-۹

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

۱۱	پیش گفتار.....
۱۳	فصل اول: کلیات.....
۱۳	۱-۱ تشریح موضوع کتاب.....
۱۵	۲-۱ اهمیت موضوع کتاب.....
۱۶	۳-۱ مروری بر تحقیقات مشابه.....
۲۱	فصل دوم: حقوق مالی زوجه در عقد نکاح.....
۲۱	۱-۱ حقوق مالی.....
۲۱	۱-۱-۱ حق.....
۲۲	۲-۱-۲ حق مالی.....
۲۳	۳-۱-۲ حق غیر مالی.....
۲۳	۲-۲ حقوق مالی بعد از عقد نکاح.....
۲۴	۱-۲-۲ نفقه.....
۲۵	۲-۲-۲ اجرت المثل.....
۲۶	۳-۲-۲ حقوق مستمری زوجه.....
۲۶	۴-۲-۲ مهریه.....
۲۷	۵-۲-۲ نحلہ.....
۲۸	۳-۲ حقوق غیر مالی زوجه بعد از عقد نکاح.....
۲۸	۱-۳-۲ حسن معاشرت.....

- ۳۰..... ۲-۳-۲ حق تعیین منزل مشترک
- ۳۱..... ۴-۲ آثار حقوق مالی
- ۳۱..... ۱-۴-۲ حق حبس زوجه
- ۳۳..... ۲-۴-۲ مهر المثل
- ۳۴..... ۳-۴-۲ اجبار شوهر به پرداخت نفقه
- ۳۵..... ۴-۴-۲ ملکیت زن نسبت به نفقه دریافتی
- ۳۵..... ۵-۴-۲ سقوط نفقه
- ۳۶..... ۵-۲ تاثیر نکاح بر شروط ضمن آن

فصل سوم: موارد انحلال نکاح..... ۳۷

- ۳۷..... ۱-۳ طلاق
- ۳۷..... ۱-۱-۳ مفهوم لغوی
- ۳۸..... ۲-۱-۳ مفهوم حقوقی
- ۴۰..... ۲-۳ فسخ
- ۴۱..... ۳-۳ فوت
- ۴۲..... ۱-۳-۳ فوت فرضی
- ۴۲..... ۲-۳-۳ اثر صدور حکم موت فرضی در امور مالی
- ۴۲..... ۳-۳-۳ صدور حکم موت فرضی در امور غیر مالی

فصل چهارم: شرط تنصیف دارایی..... ۴۵

- ۴۵..... ۱-۴ مفهوم شرط تنصیف دارایی
- ۴۶..... ۲-۴ مفهوم شرط تنصیف
- ۴۸..... ۳-۴ ماهیت تعهد به صلح بلاعوض یا تعهد به هبه غیر معوض
- ۴۹..... ۴-۴ اوصاف شرط تنصیف
- ۵۰..... ۱-۴-۴ طبیعت حقوقی شرط تنصیف

- ۴-۴-۲ وصف لزوم شرط تنصیف ۵۰
- ۴-۴-۳ وصف مستقل و تبعی بودن شرط تنصیف ۵۱
- ۴-۴-۴ رضایی (قصدی) بودن شرط تنصیف ۵۲
- ۴-۴-۵ وصف تعلیق شرط تنصیف ۵۳

فصل پنجم: بررسی حقوقی ماهیت شرط تنصیف ۵۵

- ۱-۵ ماهیت شرط تنصیف ۵۵
- ۲-۵ دلایل بطلان شرط تنصیف ۵۶
- ۱-۲-۵ بطلان شرط به دلیل مجهول بودن ۵۷
- ۲-۲-۵ بطلان شرط به دلیل تعلیق ۵۸
- ۳-۲-۵ بطلان به دلیل عدم اعتبار شرط الحاقی ۵۹
- ۴-۲-۵ سایر ادله بطلان ۶۰
- ۳-۵ دلایل صحت شرط تنصیف ۶۰
- ۴-۵ رد دلایل مربوط به بطلان شرط مجهول ۶۲
- ۱-۴-۵ رد دلایل مربوط به بطلان به جهت تعلیق ۶۳
- ۲-۴-۵ رد دلایل مربوط به بطلان شرط الحاقی ۶۳
- ۳-۴-۵ نقد و بررسی سایر ادله بطلان ۶۴
- ۵-۵ رویه قضایی در خصوص شرط تنصیف ۶۶

فصل ششم: بررسی فقهی وضعیت شرط تنصیف ۶۹

- ۱-۶ در فقه امامیه ۶۹
- ۲-۶ احترام به عمل افراد ۶۹
- ۳-۶ قاعده انصاف ۷۰
- ۴-۶ قاعده لاضرر ۷۱
- ۵-۶ احسان و نیکی ۷۳

۷۵	فصل هفتم: چالش صحت شرط تنصیف
۷۵	۱-۷ مقدمه
۷۵	۲-۷ ایرادات وارد بر شرط تنصیف
۷۵	۱-۲-۷ مجهول بودن
۷۶	۲-۲-۷ معلق بودن
۷۶	۳-۲-۷ غیربومی بودن
۷۷	۴-۲-۷ الحاقی بودن
۷۷	۳-۷ پاسخ به ایرادات شرط تنصیف
۷۷	۱-۳-۷ پاسخ ایراد مجهول بودن
۷۸	۲-۳-۷ پاسخ به ایراد معلق بودن
۷۹	۳-۳-۷ پاسخ به ایراد غیربومی بودن
۷۹	۴-۳-۷ پاسخ به ایراد الحاقی بودن
۸۰	۴-۷ مبنای تنصیف اموال زوج به نفع زوجه
۸۰	۱-۴-۷ احترام به عمل افراد
۸۱	۲-۴-۷ قاعده عدل و انصاف
۸۱	۳-۴-۷ قاعده لا ضرر
۸۲	۴-۴-۷ اصل عدم تبرع
۸۲	۵-۴-۷ اصل الزام آور بودن قراردادها
۸۳	۶-۴-۷ حق شبه عینی ناشی از فعالیت زن بر اموال مرد
۸۳	۵-۷ شرایط اعمال شرط تنصیف
۸۳	۱-۵-۷ طلاق به درخواست زن نباشد
۸۴	۲-۵-۷ طلاق بر اثر سوء رفتار زن نباشد
۸۵	۳-۵-۷ دارایی در طول زندگی مشترک کسب شده باشد
۸۵	۴-۵-۷ دارایی موجود باشد
۸۵	۶-۷ معایب شرط تنصیف اموال زوج

- ۷-۶-۱ امکان تأثیرپذیری زوج از رسومات ناصحیح ۸۶
- ۷-۶-۲ دشوار بودن احراز نصف دارایی زوج ۸۶
- ۷-۶-۳ اعتقاد برخی بر مجهول بودن شرط ۸۷
- ۷-۶-۴ وسیع بودن مفاهیم سوء اخلاق و رفتار و تکالیف و وظایف زناشویی ۸۸
- ۷-۶-۵ تکلیف زوجه در ارائه دلیل اثباتی ۸۹
- ۷-۶-۶ مشکلات عملی در اجرای شرط ۸۹
- فصل هشتم: عوامل موثر بر شرط تنصیف ۹۱**
- ۸-۱-۱ تأثیر فوت و حجر بر شرط تنصیف ۹۱
- ۸-۱-۱-۱ تأثیر فوت ۹۱
- ۸-۱-۱-۲ تأثیر حجر ۹۲
- ۸-۲-۱ تأثیر فسخ نکاح ۹۳
- ۸-۲-۱-۱ تأثیر نوع طلاق ۹۴
- ۸-۳-۱ مفهوم نکاح منقطع ۹۵
- ۸-۴-۱ امکان درج شرط تنصیف در نکاح منقطع ۹۵
- ۸-۴-۱-۱ تعیین مدت ۹۵
- ۸-۴-۲ تعیین مهریه ۹۶
- ۸-۴-۳ قواعد استثنایی مهر در نکاح منقطع ۹۷
- ۸-۵-۱ شرایط انحلال نکاح منقطع ۹۸
- ۸-۵-۱-۱ بذل مدت ۹۸
- ۸-۵-۲ انقضا مدت ۹۸
- ۸-۶-۱ تأثیر انقضا و بذل مدت نکاح بر شرط تنصیف ۹۹
- فصل نهم: جمع بندی ۱۰۱**
- ۹-۱ نتیجه گیری ۱۰۱

۱۰۲ ..... ۲-۹ پیشنهادها

۱۰۳ ..... منابع

۱۰۳ ..... کتب

۱۰۴ ..... کتب عربی

۱۰۷ ..... مقالات

۱۰۸ ..... پایان نامه‌ها

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

یکی از حقوق مالی ناشی از عقد نکاح که قانونگذار در راستای حمایت از زوجه پس از وقوع طلاق در نظر گرفته است، تنصیف دارایی زوج در زمان طلاق است که از حقوق مالی زوجه محسوب می‌شود، لذا در نظام حقوقی ایران مسئله‌ی مهمی است؛ تنصیف دارایی در مواردی جریان دارد که زوج بدون تخلف و سوء رفتار از جانب زوجه، درخواست طلاق کند و در این صورت تا نیم دارایی به دست آمده در طول زندگی مشترک را موظف است به زوجه بپردازد؛ و طبق شرط تنصیف دارایی، آنچه زوجه دریافت می‌کند، یک حق مالی برای وی است؛ در متن شرط تنصیف آمده که زوج نصف دارایی موجود خود را که در اہام زناشویی با زوجه به دست آورده یا معادل آن را، طبق نظر دادگاه بلاعوض به زوجه منتقل نماید. از طرفی اجرت المثل ایام زوجیت و نحله از جمله حقوق مالی زوجه است که پرداخت آن به وی در صورت مطالبه در زمان طلاق، در قوانین موضوعه ایران و شرع مقدس، پیش‌بینی شده است.

موضوع این کتاب که با روش توصیفی-تحلیلی به تجزیه و تحلیل منابع کتابخانه‌ای مرتبط پرداخته است. در ضمن بررسی تحلیلی و بررسی فقهی و حقوقی شرط تنصیف موضوع حق و حقوق زوجه در سند نکاحیه و شرط تنصیف اموال زوج، به مطالعه و غور پیرامون عناصر این شرط، تطبیق آن با نهادهای مشابه، اعتبارسنجی آن از حیث ادله قائلین به صحت یا بطلان شرط و شرایط تحقق و اجرای آن پرداخته است.

نتایج حاکی از آن است که استدلال قابل قبولی برای بطلان این شرط وجود ندارد و قول صحت آن اقوی به نظر می‌رسد. از سوی دیگر، تحقق این شرط به نفع زوجه مستلزم شرایطی از جمله اندراج شرط ضمن عقد نکاح یا عقد خارج لازم، امضا شرط مندرج در بند «الف» نکاحیه رسمی، وقوع طلاق از ناحیه زوج، عدم تخلف زن از وظایف زناشویی و نهایتاً درخواست اجرای شرط از سوی زوجه است.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

فصل اول: کلیات

فصل دوم: حقوق مالی زوجه در عقد نکاح

فصل سوم: موارد انحلال نکاح

فصل چهارم: شرط تنصیف دارایی

فصل پنجم: بررسی حقوقی ماهیت شرط تنصیف

فصل ششم: بررسی فقهی وضعیت شرط تنصیف

فصل هفتم: چالش صحت شرط تنصیف

فصل هشتم: عوامل موثر بر شرط تنصیف

فصل نهم: جمع‌بندی

در پایان، بر خود لازم می‌دانیم که از همه عزیزان و بزرگوارانی که در مراحل گوناگون آماده‌سازی این کتاب ما را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمائیم.

فرزانه شیخ احمدی، زهرا قنادی زاد

زمستان ۱۴۰۲